

פרולוג

ירושלים, הר חוצבים.

השעה הייתה 12:17 בלילה, והאוויר באזור התעשייה הר חוצבים היה סמיך במקצת, רווי באבק עדין של בנייה וסלילת דרכים. ריח של אספלט טרי, בטון לח, ושאריות צבע תעשייתי התערבבו ברוח הקלה שנשבה בין המבנים, כזאת שמזכירה חורף שמתקרר. הריח לא היה ערב או מזמין, אבל הוא היה אמיתי, חי, כזה שמזכיר שהעיר הזו תמיד בתנועה, גם כשהיא נדמית נמה את שנתה.

האזור היה כמעט ריק. רוב המשרדים כבר כיבו אורותיהם, פרט לבניין אחד - אפור, בן שמונה קומות, שעמד כמו תיבה אילמת בין חניונים ריקים ומחסנים סגורים.

הסוּזוקי SX4 הישנה עצרה מול הבניין האפור. היא נראתה כמו אחת שיצאה זה עתה ממוסך משפחתי - שמורה היטב, נקייה, לא מגלה דבר על הקילומטראז' הארוך שצברה.

הוא נהג בה לבדו כל הדרך מנתיבות, דרך כביש 6, עוקף לטרון, דרך גבעות השפלה, עד שהאורות של ירושלים החלו לנצנץ באופק. הוא לא הפעיל את המוזיקה. רק רעש מנוע. מחשבות שקטות. ותיק עור ישן במושב שלצידו.

הוא יצא מהרכב באיטיות, כל תנועה שלו נושאת משמעות. גבר בן 63, גבוה, עטוף במעיל ארוך כהה, מגבעת שחורה לראשו, זקנו מסודר בקפידה, נעליו מבריקות. כל פסיעה שלו מדודה, כל מבט מחושב. בידו החזיק את תיק העור, מהסוג שמספר סיפור בפני עצמו. תוכו הכיל ספר תנ"ך קטן, מחברת קודים, עט נובע וסכין מתקפלת. זיכרון מימים בהם שימשה אותו בנאמנות. הוא לא חשב שיזדקק לה, אבל לא קל לשנות הרגלים ישנים. את הטלפון הסלולרי השאיר ברכב.

הוא נכנס לבניין דרך דלת צדדית, שהייתה פתוחה בדיוק כפי שנאמר לו. המעלית פלטה צליל עמום כשהגיעה, והוא עלה לקומה השמינית. במסדרון קידם אותו אור פלורסנט מהבהב, קירות לבנים שסימני רטיבות חדשים זחלו עליהם כמו קורי עכביש. דלת אחת בלבד הייתה פתוחה - משרד קטן, ריק מרהיטים פרט לשולחן עץ, שני כיסאות, ומנורת קיר.

האיש חיכה לו שם.

הוא היה נמוך, לכוש בגדי בד פשוטים, כיפה אפורה לראשו. למרות שהיה צעיר ממנו בעשר שנים לפחות, פניו היו חרושות קמטים, והישוו לו מראה מבוגר מכפי גילו. האיש הביט בו כשהוא נכנס, עיניו חיות, היה נראה שהוא המתין לרגע הזה במשך זמן רב.

הגבר המבוגר נכנס, סגר את הדלת מאחוריו, והתיישב מולו. לא נאמרו ביניהם ברכות. לא נלחצו ידיים. רק שקט עמוק שמילא את האויר יותר מכל דיבור.

האיש הוציא צרור עטוף בכד פשתן דהוי, והניח אותו על השולחן בארשת תומנת סוד, משמע האמין שהצרור הזה הוא מפתח לעולם אחר. הרעד הקל באצבעותיו לא חמק מעיניו של הגבר ממולו; מספיק כדי לחשוף את המתח הפנימי שהאיש ניסה להסתיר.

הגבר בן ה-63 הביט בצרור ואז באיש בלי להוציא הגה. אם יש תשובות, הן כבר יהיו כתובות בפנים. הוא פתח את הצרור באיטיות, שלושה דפי קלף נגלו לפניו. שמורים היטב. מצהיבים, עדות לכך שהוסתרו במשך מאות שנים. ריח קל של עץ ישן ודיו עתיק עלה מהפשתן, זיכרון שנשמר בכד.

הוא הניח את הדפים על השולחן, סידר אותם בזהירות לפי סדר כתיבתם, והחל לעיין. עיניו סורקת את השורות בכתב רש"י, את הסימנים הקבליים, את השרטוטים הגיאומטריים שנראה היה שנלקחו מתוך ספר יצירה אבוד. כל סימן, כל קו, כל נקודה - דיברו אליו בשפה שרק מעטים מבינים.

האיש דיבר לבסוף, בקול שקט אך יציב: "הם עברו מיד ליד. כל דור שמר, אבל לא הבין. אתה... אתה תבין".

הגבר המבוגר לא השיב. נשאר רכון על הדפים. קרא שורה אחת, עיניו מתעכבות על סימון אחד. ואז עצם את עיניו. הוא כבר ראה את הסימן הזה בעבר, פעם אחת בלבד, בכתב יד עתיק מהגניזה הקהירית. אז הוא היה משוכנע שזה זיוף. עכשיו הוא מבין שטעה. זה אכן אמיתי.

הוא שלף את מחברת הקודים שלו; כריכת עור כהה, דפים עבים, שורות צפופות של רישומים, נוסחאות, קישורים בין פסוקים.

פתח אותה בעמוד שבו רשם לפני שנים את הסימן שראה בגניזת קהיר, סימן שנראה אז חסר הקשר. עכשיו, הוא ראה אותו שוב, בדיוק באותו מבנה, רק הפעם עם הרחבה: שלושה קווים נוספים, עיגול קטן, ופסוק מספר יחזקאל שנכתב בצד.

ליבו פעם בקצב גבוה מהרגיל. זה היה רגע נדיר, כזה שמגיע פעמים מעטות בחיים. הוא לקח את עט הנובע שלו, ורשם:

סימן: שלוש קשתות מעל העיגול מופיע גם בכת"י קהיר.

ציטוט: יחזקאל מ"ז פסוק ג', - "ויצא האיש קדים וקו בידו".

הקשר: מדידה מיסטית? קו זמן? שערים?

הערה: החותמת - ישיבת אור האמת נעלמה ב-1672 למנינם.

הערה נוספת: נראה שהכותב הינו תלמיד חכם. יודע ספר.

השערה: הצופן קשור למדידות מרחקים מסוימים, יתכן קשור אולי גם לספירות.

הוא עצר לרגע, הביט בדפים, ואז סגר את עיניו. נשימתו הייתה עמוקה, איטית. כל איבר בגופו שידר לו שיש כאן משהו לא רגיל, אמיתי, תחושה שכל שנות המחקר, כל העבודה, כל הלילות הארוכים - הובילו לרגע הזה.

הוא פתח את עיניו, הביט באיש שמולו, ואז חזר לרשום:

הדף השני - שרטוט של מפת אירופה ואסיה, עם סימון של "צפון מערב", מופיע בו גם פסוק מתהילים קי"ט: "גל עיניי וכו' נפלאות מתורתך".

הערה: ייתכן שמדובר במבנה ממשי. אולי בית כנסת עתיק.

הוא הרים את ראשו, הביט שוב בדפים, ואז כתב שורה אחרונה. לאחר שסיים, הוא סגר את המחברת, הניח את העט, והביט בקלפים משל הם מדברים אליו. בלחש, ברטט פנימי, כזה שממלא את הלב בידיעה שדבר מה גדול עומד לרגליו - אבל גם בידיעה שהוא עדיין לא רואה את התמונה המלאה. והוא, למרות כל ניסיונו, כל שנות המחקר, כל ההכשרה, עדיין לא ידע אם הוא צועד אל תוך אור, או אל תוך צל. ואז הרים את מבטו.

"מי עוד יודע?" שאל.

האיש השיב מיד: "שלושה. אחד מהם כבר מת. השני... נעלם. השלישי מחכה לך באנגליה".

הגבר המבוגר קם, לקח את הצרור, והכניס אותו לתיקו. הוא הביט באיש, ואז אמר: "אם אתה צודק, זה לא רק סוד, זו מלכודת".

האיש הנהן. "מלכודת, אבל גם שער".

הוא יצא מהמשרד, ירד במעלית, ויצא אל הלילה הירושלמי. האוויר היה קריר, נושא עמו גם ניחוח של אבן ירושלמית לחה, ריח של היסטוריה שמסרבת להישכח.

הירח היה גבוה בשמיים, כמעט מלא, מטיל אור חיזור על האזור השומם. הצללים התארכו, והבניינים שראו הרבה בכל שנות קיומם, נראו מתבוננים בו בשתיקתם הנצחית.

הוא עמד רגע, מתבונן בירח, ואז נשם עמוק. הרוח נשאה עמה את ריח הצרור העתיק, כביכול גם היא יודעת - משהו עתיק מתעורר.

פרק א

השנים האפורות

הגשם האנגלי היה הדבר הקבוע היחיד בחייו של ג'ונתן ריי.

הוא היה שם כשהורידו אותו, ילד בן שש עם עיניים גדולות מדי ושותקות, על מדרגות בית האומנה הראשון.

הוא היה שם כשברח מהבית השני, רק כדי להיתפס רועד מרטיבות וקור מתחת לגשר.

והוא היה שם עכשיו, מכה על חלונות הזכוכית המלוכלכים של "סנט ג'וד", הבית הרביעי או החמישי במספר, מקום שחדל לספור.

הגשם היה פסקול ילדותו, רעש לבן ומתמיד שנועד להטביע את הרעשים האחרים.

הגרוע מביניהם היה צחוק.

"הנה הוא בא, ג'וני היהודון!" קולו הצורמני של קווין פירס חתך את המהומה של חדר האוכל. קווין, מוסלמי בעל שם מערבי מובהק, היה גדול ממנו בשנתיים, עם פנים שנראו כאילו מישוהו ניסה לפסל אותן מחימר זול ולחץ חזק מדי.

ג'ונתן התעלם, כתפיו שחוחות, עיניו נעוצות במגש הפלסטיק שבידיו. דייסת שיכולת שועל אפרורית, פרוסת לחם יבשה. ידע מה יבוא אחר כך. זה היה טקס קבוע כמו הגשם.

"למה אתה לא עונה, ריי? שכחת את השם שלך?" קווין חסם את דרכו לשולחן הפינתי הריק, המפלט שלו. "אה, נכון. זה לא באמת השם שלך. סתם שם יהודי שהדביקו לך. בטח ההורים שלך היו סוחרי כסף ערמומיים. זרקו אותך כשהעסקים נכשלו."

הצחוק התפשט סביבו, להקה של צבועים צעירים. המילה "יהודי" ניחתה עליו לא כעלבון דתי, הוא היה נוצרי, לפחות זה מה שאמרו לו, אלא ככתם. סימן של זרות, של שונות, של משהו לא בסדר איתו מיסודו. הוא לא הבין את המשמעות, לא ידע כמעט דבר על יהודים. רק ידע שבפיהם של קווין וחבריו, המילה הזו הייתה רעל.

הוא לא ענה. למרות שתגובה על השורשים של קווין ועל שמו המגוחך כבר בערה על לשונו. מזמן למד שתשובה רק מלבה את האש. שתיקה הייתה השריון שלו. הוא ניסה לעקוף את קווין, אך יד חזקה דחפה אותו בחזה. המגש רעד, והדייסה נשפכה על הרצפה בקול מבאס.

"אופס", אמר קווין בחיוך זדוני. "ידיים חלקלקות, ג'וני?"

באותו רגע, מתחת למעטה השתיקה, משהו נסדק. זו לא הייתה התפרצות של זעם. וגם לא דמעות. זה היה משהו קר יותר. משהו מחושב. הוא הרים את עיניו והביט בקווין, ובפעם הראשונה, קווין

לא ראה פחד. הוא ראה ריקנות עצומה וקפואה. ג'ונתן כבר לא ראה מולו ילד. הוא ראה מטרה עוינת. הוא ראה חוב שיצטרך להיגבות יום אחד.

הוא התכופף לאט, מתעלם מהדייסה שהתקררה על הרצפה המלוכלכת, והמשיך אל השולחן הפינתי שלו. הוא התיישב מול החלון המטפף, בוחר להסתגר בעולם היחיד שבו מצא נחמה - הספרים. הוא פתח ספר ישן בכריכת עור סדוקה. שכותרתו "מבוא לפילוסופיה קלאסית".

הספר היה אחד מהחפצים היחידים שהיו רכושו הפרטי, חלק מחבילת קרטון חומה שקיבל ביום הולדתו השביעי. היא הגיעה בדואר לבית האומנה, ללא שם השולח, רק עם חותמת דואר מעיירה סקוטית נידחת. בפנים, היה צעצוע ישן של חייל בדיל שזכעו התקלף, ושני ספרי פילוסופיה בכריכה מהוהה, והיה גם חפץ מוזר, עטוף בכד קטיפה בלוי.

זה היה דיסק קטן ועגול עשוי אבן שחורה וחלקה, קרירה למגע. במרכזו, היה חרוט סמל שריתק אותו - ספירלה אינסופית, ובמרכזה עין פקוחה, בוהה, כביכול רואה דרכו. בלילות היה שולף אותו מקופסת הפח ששמר בארונו, מעביר את אצבעותיו על הקווים החלקים של הספירלה, ומרגיש חיבור מסתורי לעבר שלא הכיר. הוא השתעשע במחשבה שהסמל הזה אינו רק חפץ; אלא הבטחה. הבטחה שהוא לא סתם יתום אנונימי, אלא חלק ממשהו גדול יותר.

הילדים האחרים לא הבינו. הם ראו בו חנוך, תולעת ספרים. הם לא הבינו שהספרים האלה אינם מפלט; הם היו הקשר היחיד שלו לשורשיו. כל משפט שקרא היה ניסיון לפענח את חידת האדם שהוריש לו את הסוד הזה.

אבל לא רק בגלל זה הוא קרא. כל רעיון שהפנים, היה לבנה בחומה שבנה סביב עצמו. וגבוה מעל החומה הזו, הוא בנה מגדל. ומראש המגדל הזה, הוא השקיף על כולם - על קווין, על המטפלות האדישות, על העולם האפור והרטוב - וחיכה. הוא ילמד. הוא יצטיין. הוא יגיע לאוקספורד. הוא יהפוך לאדם שהם לעולם לא יוכלו לגעת בו, אדם כה חזק וכה מבריק, שיוכל למחוץ אותם כמו נמלים אם רק ירצה.

השנאה שלו הייתה קרה, סבלנית. כמו אבן שנחה בקרקעית נהר קפוא, מחכה להפשרה. והוא יחכה, לא משנה כמה זמן זה ייקח. הוא יגבה את החוב מכולם.

השנים שחלפו בסנט ג'וד התמזגו זו בזו לכדי כתם אפור וארוך, מנוקד רק בהכזקים של אלימות קטנונית מצד קווין וחבריו, ובניצחונות השקטים והפרטיים של ג'ונתן. הספרייה הפכה למגרש ולשדה הקרב שלו. בעוד הילדים האחרים שיחקו כדורגל בבוץ או התגודדו סביב טטריס ישן, ג'ונתן כבש אימפריות בין דפי הספרים. הוא למד על האסטרטגיות של יוליוס קיסר, על המניפולציות הפוליטיות של מקיאווולי, ועל הפיזיקה שקושרת את הכוכבים במסלולם. כל פיסת ידע הייתה משולה אצלו לנשק חדש בארסנל.

הוא לא למד מתוך סקרנות תמימה גרידא, אלא מתוך רעב טורפני. הוא פירק כל נושא לגורמים, חיפש את מנופי הכוח, את נקודות התורפה. המטפלות, שראו בו ילד שקט ומופנם, עודדו את תחביב הקריאה שלו. הן לא ראו את המבט הכמעט קדחתני בעיניו כשהוא גילה כיצד אימפריות קמות ונופלות, כיצד אדם אחד יכול לשנות את מהלך ההיסטוריה באמצעות רצון ותחבולה.

כשעזב את סנט ג'וד בגיל שש עשרה ועבר לדיור מוגן לנוער, הוא היה כבר אדם אחר. המראה החיצוני שלו היה עדיין של נער כחוש וצנום, אבל מבטו היה חד כתער. הוא עבד בעבודות מזדמנות ומשפילות - שטיפת כלים במסעדה מדיפת שומן, ניקוי רצפות במפעל, סידור סחורה במחסן קפוא. הוא שנא כל רגע, אבל השנאה הייתה דלק. כל לירה שטרלינג שהרוויח נשמרה בקפדנות למטרה אחת ויחידה. את הלילות בילה לאור מנורה חלושה בחדרו הזעיר, כפוף מעל ספרי לימוד משומשים, כשהוא מתכוון למבחני ה-A-levels של סיום התיכון.

הוא לא הרשה לעצמו חברים, לא בילויים, לא רגע אחד של הסחת דעת. חייהם של בני גילו נראו לו רדודים וחסרי טעם. האובססיות שלהם - מוזיקה, אופנה, בילויים - היו רעש סטטי שסינן החוצה. המטרה שלו הייתה טהורה ומוחלטת. אוקספורד. השם הזה לא היה חלום, הוא היה פקודת מבצע.

היום בו הגיעה המעטפה הלבנה עם סמל האוניברסיטה היה יום אפור וקר, כמו כל יום אחר. הוא חזר מהעבודה במפעל, ידיו סדוקות מהקור ומהכימיקלים. הוא ראה את המעטפה מונחת על שטיחון הכניסה וליבו לא החסיר פעימה. הוא הרים אותה בידיים יציבות, נכנס לחדרו, סגר את הדלת, והתיישב על קצה מיטתו החורקת.

הוא פתח את המעטפה בזהירות, כמעט בכירורגיות, שלף את המכתב וקרא את המילים: "...שמחים להודיעך על קבלתך לקולג' בייליול ללימודי היסטוריה עתיקה וארכיאולוגיה... אנא אשר את ההצעה עד לתאריך..."

לא היה פרץ של שמחה. במקום זאת, תחושה קרה של סיפוק השתלטה עליו. כמו מהנדס שרואה את המכונה המורכבת שבנה

מתחילה לפעול בדיוק כמתוכנן. השלב הראשון הושלם. הוא קם, ניגש למראה הקטנה והסדוקה שהייתה תלויה על הקיר, והביט בדמותו. הוא לא ראה את הנער היתום והדחוי. הוא ראה את הארכיטקט של גורלו. והוא ידע שזוהי רק ההתחלה.

הגעתו לאוקספורד הייתה הלם תרבותי מתוכנן. הצריחים המוזהבים שחתכו את השמיים, הצרות הקולג'ים המטופחות, הסטודנטים מלאי הביטחון העצמי שהתהלכו ביניהן משל המקום שייך להם - כל אלו לא עוררו בו יראת כבוד, אלא תחושה של הסתננות עמוקה. הוא היה זאב שנכנס למכלאת כבשים מפוטמות. הוא ראה את הפריבילגיה שלהם, את הקלות הבלתי נסבלת של קיומם, והבוז שחש רק התעצם. הם קיבלו את כל זה כמובן מאליו. הוא נלחם על כל פירור.

בשנה הראשונה, הוא המשיך בשגרת הברזל שלו. גר בחדר הזול ביותר שמצא, הרחק מהקמפוס המפואר. הוא המשיך לעבוד, הפעם כברמן בפאב אפלולי, שם יכול היה להאזין לשיחות הסטודנטים השיכורים ולאסוף מידע כללי. בכיתה, הוא היה צל, דיבר לעתים רחוקות. אך כשדיבר, דבריו היו חדים, מדויקים וחתכו את הדיונים כמו סכין. המרצים שמו לב אליו. סטודנטים אחרים התרחקו ממנו. הייתה בו אינטנסיביות מטרידה ולא ברורה, כאחד שלא רק לומד את ההיסטוריה, אלא מחפש בה משהו מעבר.

הוא התעלם מההיבטים החברתיים של האוניברסיטה. מועדוני הדיבייטיים, נבחרות הספורט, המסיבות הפרועות - כל אלה היו הסחות דעת טריוויאליות. הוא התמקד במטרה: לצבור ידע, ליצור קשרים אסטרטגיים, ולמצוא את המפתח לשלב הבא בתוכניתו.

את השם "אנתוני קולמן" שמע בפעם הראשונה במסדרון חשוך, משיחה בין שני סטודנטים לתואר שני. "הסמינר של קולמן על סמיטיקה קדומה הוא בלתי אפשרי", אמר אחד. "הוא מקבל רק ארבעה סטודנטים בשנה. אתה צריך להוכיח לו שאתה לא סתם עוד נבער עם תואר".

השם נצרב במוחו של ג'ונתן. הוא בילה את הלילה הבא בספרייה בבליעת כל מאמר, כל מודעה, כל אזכור שמצא על פרופסור אנתוני קולמן. האיש היה אגדה. מומחה עולמי לשפות שמיות עתיקות, ארמית, אכדית, אוגריתית. ארכיאולוג שחשף מקדשים נשכחים ופענח כתובות שנחשבו לאבודות. אבל חשוב מכך, קולמן היה ידוע כמי שלוקח תחת חסותו את המוחות המבריקים ביותר, ופותח בפניהם דלתות לעולם האקדמי הגבוה - עולם של משלחות, מחקרים פורצי דרך וגישה לידע שאחרים יכלו רק לחלום עליו.

ג'ונתן סגר את המגזין האחרון באבחה שקטה. המטרה הבאה שלו סומנה. זה כבר לא עניין של מנטור או מורה. קולמן הוא שער. השער החשוב ביותר באוקספורד. והוא ידע, בביטחון הקר והמוחלט שהפך לסימן ההיכר שלו, שהוא יעבור את השער הזה. לא משנה מה יידרש.